EUROPOS AUDITO RŪMAI

LT

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2016 m. rugsėjo 6 d.

ES parama Juodkalnijai: į poreikius atsižvelgta, tačiau nebuvo užtikrintas pakankamas poveikis, – teigia auditoriai

Naujojoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje teigiama, kad ES parama Juodkalnijai, jai vedant stojimo į Europos Sąjungą derybas, buvo sėkmingai paremti teisės aktų pakeitimai ir civilinių institucijų steigimas. Tačiau pažanga buvo vangi, o nacionalinių institucijų įsipareigojimas vykdyti reformas kartais būdavo silpnas.

Auditoriai išanalizavo ES paramą, skirtą administraciniams gebėjimams Juodkalnijoje stiprinti. Jie išnagrinėjo trijuose pagrindiniuose sektoriuose vykdytus 19 viešojo administravimo reformos, transporto ir aplinkos projektų ir nustatė, kad jais buvo tenkinami svarbūs poreikiai. Tačiau jų veiksmingumas dažnai sumažėdavo, kadangi Juodkalnijos valdžios institucijos visapusiškai nesinaudojo išdirbiais arba į juos neatsižvelgė. Dėl daugumos projektų aiškiai nereikalauta, kad nacionalinės valdžios institucijos imtųsi tolesnių su ES investicijomis susijusių veiksmų ir jomis naudotųsi.

„Juodkalnija daro nemenką pažangą kelyje į Europos integraciją“, – **pareiškė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Hans Gustaf Wessberg.** „Tačiau reformų greitis, be kita ko, priklauso nuo nacionalinių institucijų įsipareigojimo užtikrinti visapusišką ES paramos veiksmingumą.“

Anot auditorių, daugeliu atvejų projektai buvo gerai valdomi ir koordinuojami, juos vykdant buvo atsižvelgta į kitų paramos teikėjų atliktą darbą. Tačiau jie nustatė dubliavimosi pavyzdžių arba sritis, kuriose būtų galima gerinti dalijimąsi informacija apie projektus, apimančius kelias narystės ES siekiančias šalis. Nors Komisija stebėjo pažangą, jos vertinimas buvo kokybinis ir apėmė skirtingas viešojo administravimo dalis, o dėl to ilgainiui buvo sudėtinga išmatuoti administracinių gebėjimų pagerėjimą.

Auditoriai teigia, kad politinio dialogo mechanizmai veikė gerai, bet svarbiose viešojo administravimo, kaip antai aplinkos arba kovos su korupcija srityse reformų rezultatai pasiekiami lėtai. Ribotą pažangą pagrindinėse srityse dažniausiai sąlygodavo silpnas nacionalinių institucijų įsipareigojimas vykdyti reformas. Komisija turi reformai skatinti skirtų svertų, bet ne visada aišku, ar ir kaip jie bus naudojami, kai ES remiamais naujaisiais teisės aktais ir naujųjų institucijų veikla nepasiekiama rezultatų.

Auditoriai priduria, kad Komisija nevisiškai išnagrinėjo lėšų valdymo decentralizavimo galimybę, nors tai galėjo

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.
Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47063 Mob. tel. (+352) 621 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

būti naudinga norint stiprinti administracinius gebėjimus perteikiant žinias.

Į ataskaitą įtrauktos **rekomendacijos** Juodkalnijos administraciniams gebėjimams stiprinti. Visų pirma Komisija turėtų:

- stebėti paramos regioniniu lygmeniu svarbą bei gerinti nacionalinių ir regioninių veiksmų derinimą;
- reikalauti, kad nacionalinės institucijos iš tiesų įsipareigotų naudoti projektų išdirbius ir imtųsi tolesnių veiksmų atsižvelgiant į rezultatus bei atsižvelgtų į tai, ar šie įsipareigojimai buvo įvykdyti sprendžiant, kur investuoti būsimą paramą;
- pasiremti esamomis iniciatyvomis siekiant parengti geresnes priemones administracinių gebėjimų stiprinimo pažangai įvertinti;
- visapusiškai naudotis svertais, remiant reformos vykdymo pažangą ir teikti ataskaitas apie tai, ko yra pasiekta;
- taikant decentralizuotą valdymą skleisti gerąją administracinę praktiką.

Pastabos leidėjams

2010 m. Juodkalnija tapo narystės ES šalimi kandidate, o 2012 m. birželio mėn. Taryba priėmė derybų programą ir prasidėjo stojimo derybos. Buvo pradėti dvidešimt keturi iš trisdešimt penkių derybų skyrių, o du iš jų – preliminariai baigti.

Komisija padėjo Juodkalnijai tapti demokratine ir ekonomiškai išsivysčiusia šalimi, stiprinti institucijas ir gerinti administracinius gebėjimus. ES pasirengimo narystei pagalbą sudaro finansinė pagalba, teikiama pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę, ir nefinansinė pagalba, teikiama taikant politinio dialogo mechanizmus.

ES, siekdama padėti Juodkalnijai pasirengti įstoti į ES, 2007–2013 m. laikotarpiu šiai šaliai skyrė 235,7 milijono eurų finansinės pagalbos. Iki 2015 m. pabaigos įsipareigojimai buvo prisiimti dėl 76 % šios sumos. 2014–2020 m. laikotarpiu preliminari finansavimo suma šaliai sudaro 270,5 milijono eurų. Šalis taip pat gali naudotis programomis ir projektais, finansuojamais pagal visam Vakarų Balkanų regionui ir Turkijai taikomas kelių pagalbos gavėjų programas.

Specialioji ataskaita Nr. 20/2016 „Administracinių gebėjimų stiprinimas Juodkalnijoje. Padaryta pažanga, bet daugelyje pagrindinių sričių reikia geresnių rezultatų“ yra paskelbta 23 ES kalbomis.